

ਦਫਤਰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ (ਸੈਸਿ), ਪੰਜਾਬ, ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ
(ਕੋਆਰਡੀਨੇਸ਼ਨ ਸ਼ਾਖਾ)

ਸੇਵਾ ਵਿਖੇ

ਸਮੂਹ ਜਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫਸਰ (ਸੈਸਿ/ਐਸਿ), ਪੰਜਾਬ।
(ਵੈਬਸਾਈਟ ਰਾਹੀਂ)

ਮੀਮੋ ਨੰ. 299688/2022 263316

ਮਿਤੀ 03-10-2022

ਵਿਸ਼ਾ: ਨੇਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ-ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਵਿੱਚ ਡਿਜੀਟਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ
ਡਿਜੀਟਲੀ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ।

ਹਵਾਲਾ: ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਤੇ ਲੋਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਨੇਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰ. E
122499/ GRMC/172 ਮਿਤੀ 31.08.2022.

ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਹਵਾਲਾ ਅਧੀਨ ਪੱਤਰ ਦੀ ਕਾਪੀ ਆਪ ਨੂੰ ਯੋਗ ਕਾਰਵਾਈ
ਹਿੱਤ ਭੇਜੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਨੱਥੀ ਉਕਤ ਅਨੁਸਾਰ

03.10.22
(ਜਸਕੀਰਤ ਕੌਰ)

ਸਹਾਇਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ (ਕੋਆਰਡੀਨੇਸ਼ਨ)

ਪਿ.ਅੰ.ਨੰ. ਉਕਤ/2022 263317-319

ਮਿਤੀ 03-10-2022

ਉਤਾਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਨੂੰ ਯੋਗ ਕਾਰਵਾਈ ਹਿੱਤ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

1. ਸਮੂਹ ਅਧਿਕਾਰੀ/ਸ਼ਾਖਾ ਮੁਖੀ, ਦ. ਡੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਈ., ਪੰਜਾਬ।
2. ਸਮੂਹ ਅਧਿਕਾਰੀ/ਸ਼ਾਖਾ ਮੁਖੀ, ਦ. ਡੀ.ਪੀ.ਆਈ. (ਸੈਸਿ/ਐਸਿ), ਪੰਜਾਬ।
3. ਸਮੂਹ ਅਧਿਕਾਰੀ/ਸ਼ਾਖਾ ਮੁਖੀ, ਦ. ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਐਸ.ਸੀ.ਈ.ਆਰ.ਟੀ. ਪੰਜਾਬ।

03.10.22
(ਜਸਕੀਰਤ ਕੌਰ)

ਸਹਾਇਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ (ਕੋਆਰਡੀਨੇਸ਼ਨ)

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ
ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਲੋਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਵਿਭਾਗ

ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ

ਨੰ: E 122499/GRMC/172

ਮਿਤੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : 31-08-2022

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਪੂਰਵਕ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 309 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਵਿੱਚ ਡਿਜੀਟਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਡਿਜੀਟਲੀ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ/ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਨੋਟਿਫਾਈ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ:

Handwritten:
16-4-22
7,3(2)

1. ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਡਿਜੀਟਲੀ ਪ੍ਰੋਸੈਸ ਕੀਤੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਮੰਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਡਿਜੀਟਲ ਦਸਤਖਤਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਗੇ।
2. ਆਈ.ਟੀ.ਐਕਟ 2000 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਡਿਜੀਟਲ ਦਸਤਖਤ ਹੋਣ, ਨੂੰ ਹੱਥ ਲਿਖਤ/ ਹਸਤਾਖਰਿਤ/ ਸਟੈਂਪਡ/ ਹੋਲੋਗ੍ਰਾਮ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮਾਨਤਾ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
3. ਸਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਡਿਜੀਟਲ ਦਸਤਖਤ ਹੋਣ, ਤੇ ਵਿਲੱਖਣ ID/ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ/QR ਕੋਡ ਪ੍ਰਿੰਟ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਆਨਲਾਈਨ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹੋਣ। (ਆਨਲਾਈਨ ਤਸਦੀਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਵੈਬਸਾਈਟਾਂ 'gov.in', 'nic.in', 'edu.in', 'res.in', 'ac.in', 'mil.in' ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਡੋਮੇਨ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਹੋਏ ਹੋਣ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੋਣ।)
4. ਜਿੱਥੇ ਕਿ ਡਿਜੀਟਲ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪ੍ਰਦਾਨ/ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਣ, ਅਧਿਕਾਰੀ ਭੌਤਿਕ ਹਸਤਾਖਰਾਂ ਵਾਲੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਹੋਲੋਗ੍ਰਾਮ, ਜਾਂ ਸਟੈਂਪ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ।

ਇਹ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਮਿਤੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ:
31-08-2022

ਤੇਜਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਆਈ.ਏ.ਐਸ.
ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ

ਨੰ: E 122499/GRMC/173

ਮਿਤੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : 31-08-2022

ਉਪਰੋਕਤ ਦਾ ਇਕ ਉਤਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਸਮੂਹ ਵਧੀਕ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ, ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ, ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

Handwritten Signature
ਅਧੀਨ ਸਕੱਤਰ

ਨੰ: E 122499/GRMC/174

ਮਿਤੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : 31-08-2022

ਉਪਰੋਕਤ ਦਾ ਇਕ ਉਤਾਰਾ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈਕੋਰਟ, ਸਮੂਹ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਮੁਖੀ, ਡਵੀਜ਼ਨਾਂ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਬੋਰਡਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਮੁਖੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਸਮੂਹ ਉਪ ਮੰਡਲ ਮੇਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

Handwritten Signature
ਅਧੀਨ ਸਕੱਤਰ

ਨੰ: E 122499/GRMC/175

ਮਿਤੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : 31-08-2022

ਉਪਰੋਕਤ ਦਾ ਇਕ ਉਤਾਰਾ ਕੰਟਰੋਲਰ, ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਅਤੇ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ, ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਇਸ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਗਜ਼ਟ (ਆਮ) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀਆਂ 5 ਕਾਪੀਆਂ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਸਮੇਤ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

Handwritten Signature
ਅਧੀਨ ਸਕੱਤਰ

**Government of Punjab
Department of Governance Reforms and Public Grievances**

NOTIFICATION

No. E 122499/GRMC/172

Dated Chandigarh: 31-08-2022

In exercise of the Powers conferred by the proviso to Article 309 of the Constitution of India and all other powers enabling him in this behalf, and to accept/issuance of digitally signed documents to promote digitization in the working of the Government, the Governor of Punjab is pleased to notify that:

1. Approving authorities of the Government services shall use digital signatures to approve the digitally processed applications.
2. As per the provisions of the IT Act 2000, digitally signed documents shall be treated as equivalent to handwritten/signed/stamped/hologram affixed documents.
3. All such digitally signed documents shall have Unique Document ID/Serial Number/QR Code printed on them, which shall be verifiable online. *(To ensure the authenticity of the online verification process, verification website must use 'gov.in', 'nic.in', 'edu.in', 'res.in', 'ac.in', 'mil.in' or other domains which are exclusively allotted and restricted to Government.)*
4. Authorities shall not insist on production of documents bearing physical signatures, or holograms, or stamps where digitally signed documents have been provided/submitted.

This issues with the approval of the competent authority.

**Chandigarh, the
31-08-2022**

Tejveer Singh, IAS will be
Principal Secretary to
Government of Punjab

No. E 122499/GRMC/173

A copy is forwarded to all the Additional Chief Secretaries, Financial Commissioners, Principal Secretaries, Administrative Secretaries in the State of Punjab for necessary action.

Chandigarh, the: 31-08-2022

Gurpreet Singh
Under Secretary

No. E 122499/GRMC/174

A copy is forwarded to the Registrar Punjab & Haryana High Court, Heads of all the Departments, Commissioners of the Divisions, Deputy Commissioners, Heads of all Boards & Corporations and Sub Divisional Magistrates in the State of Punjab for necessary action.

Chandigarh, the: 31-08-2022

Gurpreet Singh
Under Secretary

No. E 122499/GRMC/175

A copy is forwarded to Controller, Printing & Stationery, Punjab with the request to publish this notification in the Punjab Government Gazette (ordinary) and 5 copies of this notifications may please be sent to this department.

Chandigarh, the: 31-08-2022

Gurpreet Singh
Under Secretary

Autuf.
16-8-22
B, 3 (2)